

Objavil Krištof Kolumbus Ameriku?

Zo školských lavíc nám zostala zafixovaná predstava, že Krištof Kolumbus v roku 1492 objavil pre Európanov dovtedy neznámy kontinent – Ameriku. Obraz o janovskom moreplavcovi, ktorý dospel na základe poznatku o guľatosti Zeme a výpočtu jej obvodu k myšlienke, že na západ od Atlantiku musí byť pevnina – musel však trpkو bojovať so zadubenými, v stredoveku zaostalými cirkevnými hodnosťarmi, ktorí si mysleli, že Zem je rovná doska a na kraji oceánu svet končí – potvrdzujú aj filmové spracovania... Toto je, takpovediac, verzia pre tých, čo hodľajú zostať na povrchu, čo sa chcú uspokojiť so zdaním, s májou, pre akýsi náš pocit sebauspokojenia, falošnej sebaistoty, že máme všetko pod kontrolou, že rozumieme našim dejinám.

Tento pocit sebaistoty sa rýchlo stráca, len čo človek vstúpi do múzea v Istanbule a vidí tam na stene vo vitríne visieť mapu z predkolumbovských čias, na ktorej sú zakreslené obe Ameriky aj Antarktída. Zakladateľ Novej Akropolis, prof. *Jorge A. Livraga* k tomu píše: *“Novšie hypotézy vysvetľujú, že osobnosť, ktorú by sme mohli nazvať “Cristo-Phoros Columba” (čo by voľne preložené mohlo znamenať “ten, ktorý nesie Krista a svetlo Svätého Ducha”) a ktorú my poznáme pod menom Krištof Kolumbus, mohol viesť svoju loď a svoje karavely s templárskymi krížmi na plachtách po morských cestách, už niekoľko storočí známych zasvätencom z týchto bratstiev, opierajúc sa o navigačné karty a mapy počasia z dôb Ptolemaiovcov a Rímanov, ako je kópia z 15. storočia, ktorá sa nachádza v múzeu Topkapi v súčasnom Istanbule známa ako “mapa Piris Reis”, kde je zobrazená nielen Amerika, ale aj... Antarktída!”*²⁹

Súčasná historická veda a archeológia už vedia, že Kolumbus Ameriku neobjavil, ale od čias Kolum-

bovej plavby sa existencia kontinentu na Západe len dostala do povedomia širokej verejnosti. Odvážni fénickí plavci už v 5. st. pr. Kr. brázdili vody Atlantického oceánu, a podľa mnohých gréckych autorov dosiahli aj krajiny na západe. Dvadsať storočí pred Kolumbom sa Kartáginiec Himilcon plavil morom rias, ktoré sa porovnáva so Sargasovým morom, a možno sa doplavil k brehom Strednej Ameriky. Nemáme dôkaz, ale legendy amerických indiánov hovoria o “bradatých ľuďoch s bielou pleťou”, ktorí vraj už Olmékov naučili niektorým technikám metalurgie. V Brazílii boli viackrát objavené nápisy vytesané do kameňa, ktoré sa pripisujú Féničanom (veď zo Zeleného mysu na ostrov sv. Pavla a odtiaľ do Brazílie to nie je dlhšia plavba ako z Írska na Island).

U Strabóna sa zachovali správy o gréckom moreplavcovi a matematickovi Pyteasovi, ktorý sa v 4. st. pr. Kr. doplavil pravdepodobne na Island, a odtiaľ sa vydal na cestu, ktorá neskôr priviedla Írov a Vikingov k brehom Ameriky.

Neúnavnými, po dobrodružstve túžiacimi objaviteľmi krajín na západe boli Kelti. “*V oceáne na západ od nás je 150 ostrovov, a každý z nich je dva alebo tri razy väčší ako Erin (Írsko)*”, hovorí víla v poéme, ktorá podnietila hrdinu Brana a po ňom Maelduina k plavbe. Keltskí námorníci neustále hľadali tajomné mestá, zázračné ostrovy, “krajinu večnej mladosti”, “planinu šťastia”, “krištáľový ostrov”, “ríšu víl” a podobné rajske miesta, ktoré keltská tradícia napospol situovala za obzor na západ. Texty pod názvom “*Cesty alebo plavby svätého Brandana*” tvoria akúsi kresťanskú syntézu pozoruhodných výprav keltských moreplavcov, ktoré uskutočnili írski mnísi v 6.-10. storočí. Pololegendárna “Brandanova výprava” patrila k najčítanejším textom v stredovekej Európe. Sv. Brandan mal údajne priniesť kresťanstvo do Ameriky už v roku 535. Rukopisy opátstva v Stratforde a v Conway v krajine Galov sa odvolávajú na mnoho plavieb, ktoré vykonal galský vodca Madoc. Takže Európania po svojom príchode do Ameriky našli v No-

vom svete kmene “bielych indiánov s modrými očami”, ktorých prítomnosť si nevedeli vysvetliť: ako napr. Mandanov na Mississipi, alebo Tuscarori vo Virgínii, ktorí dokonca rozumeli galštine!

Bezpečne dokázané je, že Vikingovia osídlili niektoré pobrežné oblasti Severnej Ameriky už okolo roku 1000. Už pred rokom 1000 sa vyhnanec Erik Červený uchýlil do vikingských osád v Grónsku; a v r. 982 sa vydal na námornú výpravu so 400 kolonistami a dobytkom ďalej na západ, aby našiel krajinu, ktorú vraj ako prvý uvidel muž menom Gunnbjörn, a usídlil sa tam. Davisov prieliv, ktorý oddeľuje Baffinov ostrov od Grónska, nepredstavoval pre nórskych moreplavcov žiadnu prekážku. Nórske ságy popisujú ostrovy *Heluland, Markland a Vinland* na západ od Grónska.

V 11.-13. storočí boli Grónsko a Island riadnou súčasťou kresťanskej Európy, s pevnými kultúrnymi, náboženskými a obchodnými stykmi. Zachovali sa základy veľkých fariem, kostolov a kláštorov. V roku 1112 sa grónsky biskup Gnutsson zúčastnil na plavbe do Vinlandu. V roku 1266 kňaz menom Arnald, sprevádzaný niekoľkými Vikingami, spoznal Baffinov ostrov a nadviazal styky s tamojšími Eskimákmi. Nedávno nórsky učenec Helge Ingstad nezvratne dokázal, že Vinland bol severný výbežok ostrova Newfoundland pri východných brehoch Kanady, kde odkryli pozostatky nórskeho osídlenia. Schledermann objavil útržky látky, kince, nástroje a vikingskú sošku na Ellesmerovom ostrove.

Okolo roku 1350 sa tisíce Nórov odsťahovalo z Grónskych osád smerom na západ a grónske osídlenie z neznámych príčin takmer zaniklo. Zostali len osihotené skupiny, správa o príchode poslednej islandskej lode do Grónska je z roku 1408. Pri archeologických vykopávkach sa však našli telá mužov a žien v oblečení, aké sa nosilo v Európe v období Ludovíta XI., t.j. okolo roku 1480. Ako to teda vlastne bolo s Krištofom Kolumbom?

Zdá sa, že Kolumbova výprava nebola len bláznivým dobrodružstvom osamoteného, nepochopeného človeka, ale predchádzala jej zrelá a dôkladná úvaha. Sebaistota, s ktorou vraj Kolumbus sľúbil svojim námorníkom, že ho smú sťat', ak do troch dní neuvidia zem, mala oveľa pevnejšie základy. Dvadsať rokov sa Kolumbus pripravoval na plavbu, a zaujímal sa o početné výpovede moreplavcov, ktorí sa plavili k tajomným krajinám na západe a snažil sa stretnúť v prístavoch s tými, čo absolvovali cesty do neznáma. Poznal historické správy o Pytheovi, vedel o výprave svojich janovských rodákov, bratov *Vivaldiovcov*, ktorí sa roku 1291 nalodili na dve galéry s pevným úmyslom preplaviť sa cez oceán a prísť do “Indie”. Roku 1477 sa vybral do Gallway v Írsku. Nevieime presne, čo sa tam dozvedel od drsných morských vlkov, no iste počul rozprávať o Branových, Maelduinových a Brandanových plavbách. S pomocou írskoho sprievodcu sa dostal aj na Island. Tu sa pravdepodobne stretol s biskupom Magnusom Eyjolssonom, opäť helgafellského kláštora. Práve v tomto kláštore boli zredigované a uschované najstaršie kroniky, týkajúce sa Grónska a Vinlandu. Strávil niekoľko rokov na Azoroch, Madeire, Kanárskych ostrovoch a na ostrovoch Zeleného mysu. Na všetkých týchto miestach zbieral správy a dôkazy súvisiace s existenciou krajín na západe. Ukázali mu kmene stromov, neznáme druhy rastlín a predmety, ktoré priniesli morské prúdy. Ľudia na Azoroch tvrdili, že cudzie bárky a telá dvoch mužov ne-

známej rasy stroskotali na pobreží a že prišli od západu...

Krištof Kolumbus vedel, tak ako všetci najpokrokovejší myslitelia jeho doby, medzi nimi aj príslušníci katolíckeho duchovenstva, že Zemje guľatá. Avšak tak, ako všetci jeho súčasníci, podceňoval vzdialenosť. V roku 1477 vyšlo v Benátkach dieľo istého *Eneu Silvia Piccolominiho*, vášnivého astronóma a vedca, ktorý vždy bojoval za to, čo bolo ešte len hypotézou. Kolumbus si preštudoval a cenil túto knihu. Silvio Piccolomini nebol nikto iný ako Pius II., ktorý bol pápežom v rokoch 1458-1464!

Ako to teda vlastne bolo s nevzdelanosťou a zadubenosťou cirkevných predstaviteľov, ktorí “nechceli veriť” v existenciu krajiny na západe? Len niekoľko mesiacov pred odchodom Krištofa Kolumba vymenoval pápež Alexander VI. práve nového grónskeho biskupa!

Opäť nás tu trocha dôslednejšie pozorovanie histórie privádza do bodu, kde si s úprimnosťou k sebe musíme priznať, že nerozumieme už vôbec ničomu. A bez porozumenia skrytých, duchovných skutočností, ktoré sú rozhodujúce pre svetodějinný vývoj, tomu ani porozumieť nemôžeme. Nevdojak sa nám v duši vybavujú Goetheho slová, že “dejiny, tak ako sa podávajú, sú len bájka”.

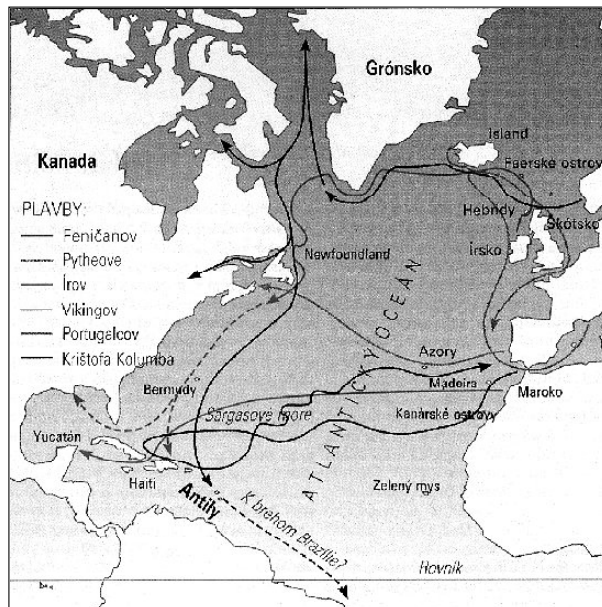
Nórski moreplavci, ktorí boli vo vodách celého severného Atlantiku ostrieľanými morskými vlkmi, prichádzali na svojich drakkaroch priamo do Ríma, na sväté púte. Vatikánska stolica bola tá prvá, ktorá najlepšie vedela o existencii obrovského kontinentu na západe! Tak prečo potom to spiatočnictvo a popieranie? Práve preto! Pretože vedeli nielen o existencii kontinentu na západe, ale aj o kvalite éterických síl, ktoré na tomto kontinente vyžarujú zo zeme (každé miesto má svoje špecifické vyžarovanie) a o ich dlhodobom účinku na ľudskú psychiku. Vedeli o tom, čo sa v súčasnej antropozofickej terminológii nazýva “ahrimanským pokušením”, čo by sme v bežnej reči mohli nazvať “pokušením

materializmu”. Vedeli o oných silách, pod vplyvom ktorých sa ľudská túžba po duchovnom zlate, po duchovnom slnku – Kristovi, vložaná do každej duše, mení na posadnutosť pozemským zlatom, na druh šialenstva, akému potom skutočne prepadli Španieli a Portugalci pri hľadaní bájnemu El Doráda, aké opísal Jack London vo svojich románoch o zlatokopoch na Aljaške. Posadnutosť, ktorá po výmene zlata za papierové bankovky – doláre, pokračuje v Spojených štátoch dodnes.

Rudolf Steiner sa zmieňuje o tomto úmyselnom prerušení stykov medzi Amerikou a Európou v súvislosti s pôsobením írskych zasvätených, ktorí od 4. a 5. storočia pracovali

*poatlantská epocha, mali sa veci mať tak, aby európske ľudstvo nebolo Amerikou ovplyvnené... aby verilo, že žiadna Amerika nejestvuje. Až s nástupom piatej poatlantskej epochy bola Amerika (znovu) objavená...”*³⁰

Vidíme teda, že ohnisko poatlantského kultúrneho vývoja ležalo až do konca epochy vývoja duše pocitovej (747 pr. Kr.) na Východe, v Ázii. Potom sa presunulo do strediu, do Grécka, do Európy. Ale až s nástupom epochy duše vedomej (15. st.) pristupuje k vedúcemu kultúrnemu vývoju ako faktor Amerika. Ojedinelé a veľmi pomalé styky medzi Európou a Amerikou v prvých storočiach stredoveku

nepredstavovali žiadne nebezpečie. V posledných storočiach pred Kolumbom boli však tieto styky násilím zbrzdené, správy o Amerike cieľavedome stiahnuté. Európa (a jej kresťanský vývoj) mala, takpovediac, až do 15. storočia “nárok” byť uchránená od vplyvu Ameriky; lebo onomu pokušeniu, ktoré čakalo na americkom kontinente, jednoducho nemohla odolávať duša pocitová, ani rozumová, ale len duša vedomá, a aj tá len vtedy, keď chce, keď sa o to zo všetkých síl usiluje. Tu máme zároveň odpoveď na to, prečo koloniálne zlato zruinovalo eko-

nomiku Španielov a Portugalcov, no nie ekonomiku Anglicka a Nizozemska. Toto “spiatočnictvo” katolíckej cirkvi sa vo svetle hlbších poznatkov ukazuje ako čin, ktorý vyplýval z poznania hlbších zákonov vývoja ľudskej rasy. Možno táto interpretácia dejín nie je “dokázaná”, v každom prípade však dáva zmysel. Zatiaľčo oficiálna verzia dejín nedáva zmysel žiadny.

Emil Páleš

²⁹ Jorge A. Livraga: Esoterní interpretace “jara”. Nová Akropolis, 1, 1997.

³⁰ Rudolf Steiner: Individuelle Geistwesen und ihr Wirken in der Seele des Menschen (Individuálne duchovné bytosti a ich pôsobenie v duši človeka). Rudolf Steiner Verlag, Dornach, 1992.